

Δράση: Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας
Υποδράση: Ενδοσχολική Επιμόρφωση, Επιστ.υπεύθυνη: Μαρία Λιακοπούλου

Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης στο πολυπολιτισμικό σχολείο: κριτική μελέτη και εφαρμογές

24 & 25 Ιανουαρίου 2013
15.00-19.00

4^ο & 7^ο Δημοτικό Σχολείο Ορεστιάδας

(Αναγεννήσεως 227)

Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης στο πολυπολιτισμικό σχολείο: κριτική μελέτη και εφαρμογές

Αναστασία Δημητρίου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης
στην Προσχολική Ηλικία, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
anadim@otenet.gr

Αντικείμενο του σεμιναρίου είναι η ανάπτυξη και κριτική μελέτη ορισμένων από τις σύγχρονες διδακτικές μεθόδους για το σχεδιασμό, την οργάνωση και την υλοποίηση της διδακτικής διαδικασίας. Οι προτεινόμενες μέθοδοι, είναι δυνατόν να αποτελέσουν εργαλείο για τον εκπαιδευτικό για τη συγκρότηση της γνώσης, την οργάνωση και αξιολόγηση της, λαμβάνοντας υπόψη την επιστημονική γνώση, τις προϋπάρχουσες ιδέες των μαθητών και τα μέσα υποστήριξης μιας εκπαιδευτικής παρέμβασης. Η εφαρμογή των προτεινόμενων μεθόδων ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των μαθητών σε διαδικασίες οι οποίες παρέχουν τη δυνατότητα αφενός εμπλοκής τους στην ενεργή μάθηση και αφετέρου ανάπτυξης της κριτικής και δημιουργικής σκέψης και την ενίσχυση της μεταξύ τους συνεργασίας.

Ειδικότερα θα αναπτυχθούν και θα εξεταστούν κριτικά οι μέθοδοι: συζήτηση σε ομάδες, καταιγισμός ιδεών, χαρτογράφηση εννοιών, παιχνίδι ρόλων, επίλυση προβλήματος.

Η μέθοδος της συζήτησης σε ομάδες εξασκεί τους μαθητές στην ομαδική εργασία και υποκινεί την ενεργό συμμετοχή τους στη μάθηση. Παράλληλα παρέχει τη δυνατότητα πρόσβασής τους σε ποικίλες πηγές πληροφόρησης και αξιοποίησης της πληροφορίας, ανάπτυξης του λόγου και της επικοινωνίας καθώς επίσης τη δυνατότητα ανάδειξης των προϋπάρχουσων ιδεών και γνώσεων τους.

Ο καταιγισμός ιδεών αποτελεί σημαντικό εργαλείο στην εποικοδομητική προσέγγιση της διδασκαλίας και της μάθησης. Αφενός επιτρέπει στους συμμετέχοντες να εκφράσουν ελεύθερα και αυθόρμητα τις ιδέες τους σχετικά με ένα θέμα ή μια έννοια και αφετέρου ενεργοποιεί τη δημιουργική σκέψη και την παραγωγή πολλών ιδεών μέσα σε σύντομο χρόνο.

Η χαρτογράφηση εννοιών αποτελεί μέθοδο η οποία χρησιμοποιείται για την οργάνωση εννοιών που αφορούν ένα θέμα μελέτης και την οπτικοποίηση της δομής των μεταξύ τους σχέσεων, σε μορφή σχηματικού διαγράμματος. Η μέθοδος αυτή, μεταξύ άλλων, είναι δυνατόν να συμβάλει στην παρακολούθηση και ερμηνεία του τρόπου που οι μαθητές κατανοούν επιστημονικές έννοιες.

Το παιχνίδι ρόλων αναπαριστά μια προβληματική κατάσταση την οποία οι συμμετέχοντες καλούνται να μελετήσουν υποδυόμενοι ρόλους που σχετίζονται με άτομα ή κοινωνικές ομάδες που εμπλέκονται στη συγκεκριμένη κατάσταση και έχουν διαφορετικά ή αντικρουόμενα συμφέροντα ή ενδιαφέροντα. Η μέθοδος αυτή παρέχει στο μαθητή τη δυνατότητα να συγκρίνει και να ταξινομήσει, μεταξύ άλλων, πληροφορίες, διαπροσωπικές σχέσεις και τρόπους ζωής (παρατήρηση των ενεργειών και των συμπεριφορών των άλλων, σχέσεις μεταξύ των δεδομένων και της γνώσης που

αφορούν καθημερινές καταστάσεις (παρατήρηση του κόσμου γενικά και της κοινωνικής ζωής ειδικότερα).

Η επίλυση προβλήματος αποτελεί γενική στρατηγική πλαίσιο που χρησιμοποιείται για την ερευνητική προσέγγιση ενός θέματος ή προβλήματος με σκοπό την επίλυση του. Οι μαθητές στο πλαίσιο αυτό, καλούνται καταρχάς να αναγνωρίσουν το προς μελέτη πρόβλημα, να προσδιορίσουν τους εμπλεκόμενους παράγοντες και να σχεδιάσουν τη μεθοδολογία μελέτης και επεξήγησης της επίδρασης των παραγόντων αυτών στο συγκεκριμένο πρόβλημα, να αξιολογήσουν εναλλακτικές λύσεις προκειμένου να προτείνουν την καταλληλότερη. Οι διαδικασίες αυτές καθιστούν τα παιδιά στο κέντρο της μαθησιακής διαδικασίας και καλλιεργούν δεξιότητες κριτικής σκέψης.

Βιβλιογραφία

- Δημητρίου, Α. (2009). *Περιβαλλοντική εκπαίδευση: Περιβάλλον, αειφορία. Θεωρητικές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Lahiry, D., Sinha, S., Gill, J., Mallik, U., & Mishra, A. (1988). *Environmental Education: A Process for Pre-service Teacher Training Curriculum Development* Unesco: Environmental Education Series 26
- Μπαγάκης, Γ. (2000). Προαιρετικά προγράμματα στη σχολική εκπαίδευση. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Novak, J. D., & A. J. Cañas (2008). *The Theory Underlying Concept Maps and How to Construct Them*. Technical Report IHMC CmapTools, Florida Institute for Human and Machine Cognition. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://cmap.ihmc.us/Publications/ResearchPapers/Theory/UnderlyingConceptMaps.pdf> (10/01/08).
- Ξανθάκου, Γ. (1998). Η δημιουργικότητα στο σχολείο. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- UNESCO - UNEP (1985). *A Problem-solving Approach to Environmental Education*. Environmental Education Series 15. Paris: Unesco.